

STANISŁAW CELESTYN NAPIÓRKOWSKI OFMConv
Lublin

GRUPA Z DOMBES
DOKTRYNALNE I DUSZPASTERSKIE UZGODNIENIE
NA TEMAT EUCHARYSTII

Dombes to miejscowość oddalona 42 km od Lyonu. Znajduje się tam klasztor trapistów, który od 1937 r. gościnnie przyjmuje grupę chrześcijan (reformowani, luteranie, katolicy) na modlitwę i teologiczną refleksję ekumeniczną. Za duchowego ojca tej grupy słusznie uchodzi duchowny katolicki Paul Couturier (†1953). Trzon zespołu stanowią reformowani i katolicy; nie brakuje jednak również luteran. Głębokie życie modlitwy i teologiczna rzetelność zjednały tej grupie uznanie niemal powszechne. Ich teksty, chociaż wyrastają z całkowicie „prywatnej inicjatywy” i nie stoi za nimi żaden oficjalny autorytet Kościołów (uczestników nikt nie mianuje jako reprezentantów odpowiednich wspólnot kościelnych), są pilnie czytane i cytowane w oficjalnych kościelnych dialogach ekumenicznych.

W ciągu 20 pierwszych lat zespół nie publikował owoców swoich przemyśleń. W latach 1956-1970 opublikował zwięzłe tezy:

- 1956 – Stan grzechu pierwородnego
- 1957 – Pośrednictwo Chrystusa i posługiwanie Kościoła
- 1958 – Kościół – Ciało Chrystusa
- 1959 – Pastoralny autorytet w Kościele
- 1960 – Apostolskość Kościoła
- 1961 – Kapłaństwo i posługiwanie Kościoła
- 1962 – Kapłański akt Chrystusa w kapłańskiej aktywności Kościoła
- 1965 – Nauka o Duchu Świętym
- 1967 – „Interkomunia”
- 1968 – Sukcesja apostolska
- 1969 – Kościół a Duch Święty
- 1970 – Kościół jako wspólnota świętych.

Od 1971 r. wyniki teologicznych poszukiwań otrzymują formę obszerniejszych dokumentów:

1971 – W kierunku tej samej wiary eucharystycznej

1972 – O pojednanie posługiwań

1976 – Posługiwanie episkopalne

1979 – Duch Święty, Kościół i sakramenty

1985 – Posługiwanie wspólnoty (communion) w Kościele uniwersalnym (papiestwo).

Powyższe teksty zostały wydane w jednym tomie¹

Od 1971 r. pod dokumentami publikuje się listy uczestników. Nigdy nie jest ich mniej niż 20, nigdy ponad 40.

Po 1985 r. zespół pracował nad niezwykle rozległym, ważnym i trudnym problem nawrócenia Kościołów. Wyniki opublikowano w 1991 r. w formie książeczki².

Teologiczna kultura polska otrzymała przekład doktrynalnego uzgodnienia na temat Eucharystii dzięki skutecznemu zainteresowaniu się tym tekstem s. dr Kingi Strzeleckiej³. „Doktrynalne uzgodnienie” zostało dość szczegółowo omówione w „Rocznikach Teologiczno-Kanonicznych”⁴, doczekał się też publikacji polski przekład dokumentu o kapłaństwie *O pojednanie posługiwań*⁵. Obszerne wprowadzenie daje dość wyczerpującą charakterystykę Grupy z Dombes. W Instytucie Ekumenicznym KUL przygotowuje się rozprawę doktorską na temat dokumentu *O nawrócenie Kościołów*. Dokonano roboczego przekładu tego dokumentu-bazy.

Uważny czytelnik łatwo zauważy, iż Grupa z Dombes zajęła się zarówno doktryną, jak i duszpasterstwem; w ekumenizmie bowiem należy łączyć jedno z drugim. Nie poszła tradycyjną drogą koncentrowania się na klasycznych punktach spornych: rodzaju obecności (rzeczywista, symboliczna czy wirtualna?), wyjaśnianiu „jak?” przemiany (transsubstancjacja, konsunstancjacja czy

¹ *Pour la communion des Églises. L'apport du Groupe des Dombes 1937-1987*. Paris 1988 s. 235. Le Centurion.

² *Groupe des Dombes. Pour la conversion des Églises. Identité et changement dans la dynamique de communion*. Paris 1991 s. 113. Centurion.

³ *Doktrynalna zgoda o Eucharystii*. Tłum. Kinga Strzelecka. „Jednota” 16:1972 nr 10-11 s. 8-10.

⁴ S. C. N a p i ó r k o w s k i OFMConv. *Eucharystia w dialogu. Uzgodnienie Grupy z Dombes*. RTK 24:1977 z. 2 s. 29-40. W obszernym wprowadzeniu autor informuje o Grupie z Dombes i jej pracach oraz referuje tezy Grupy formułowane od 1964 r. Dopiero potem przybliży doktrynalne uzgodnienie o Eucharystii.

⁵ *Kapłaństwo w dialogu. Uzgodnienie Grupy z Dombes pt. „Ku pojednaniu w sprawie posługiwań”* Wprowadzenie i przekład S. C. Napiórkowski OFMConv. CzST 4:1976 s. 43-57.

jeszcze inny sposób?) oraz „ważności” Eucharystii sprawowanej bez formalnej sukcesji apostoelskiej celebransa (przewodniczącego). Spróbowali widzieć Eucharystię w wielkim bogactwie jej aspektów: jako misterium wiary, dar Ducha, jako wspólnotę (komunię, koinonię), jako pokarm, jako dziękczynienie, błogosławieństwo, misję, pamiątkę, epiklezę, epifanię, kult, kosmiczny wymiar Eucharystii, budowanie Kościoła, przedsmak Królestwa Bożego.

Z ekumenicznym pożytkiem wyjaśniono niektóre problemy: 1) katolickie rozumienie Eucharystii jako ofiary (dzięki wprowadzeniu kategorii uobecnienia, ściśle związanej z kategoriami anamnezy i epiklezy); 2) protestanckie rozumienie obecności Chrystusa w Eucharystii (uderzające zbliżenie do ujęcia katolickiego); 3) epiklezyjne rozumienie przemiany eucharystycznej przeciwko ujęciom zdającym się sugerować jakąś „mechaniczną moc” słów ustanowienia (przemiany dokonuje Duch Święty); 4) pełniejsze rozumienie funkcji przewodniczącego (celebransa): reprezentuje on zarówno Chrystusa, jak i wspólnotę; 5) uniwersalne rozumienie komunii eucharystycznej: horyzontalne i wertykalne, tzn. zarówno z ludźmi komunikującymi, jak i z Jezusem i Trójcą Przenajświętszą, tak z braćmi i siostrami komunikującymi obecnie, jak i z tymi, którzy kiedykolwiek przyjmowali Ciało Pańskie i będą je przyjmować.

Na uwagę zasługuje też udana próba mówienia językiem ponadkonfesyjnym. Osiągnięte zbliżenia stanowisk niosą radość i nadzieję.

EUCHARYSTIA

DOKTRYNALNE UZGODNIENIE GRUPY Z DOMBES*

1. Dzisiaj, kiedy chrześcijanie celebrują Eucharystię i zwiastują Ewangelię, czują się wśród ludzi coraz bardziej braćmi, których jednoczy wspólna misja i niecierpliwość dawania wspólnego świadectwa temu samemu Chrystusowi przez słowo, czyn i sprawowanie Eucharystii. Dlatego właśnie Grupa z Dombes już od kilku lat zajęła się sensem i warunkami wzajemnego eucharystycznego otwarcia i wspólnej celebracji.

2. Szczególnie ważnym warunkiem wspólnoty stołu Pańskiego jest zasadnicza zgoda co do tego, czym on jest mimo różnic teologicznych.

3. Grupa z Dombes przyjęła tekst uzgodnienia wypracowany przez Komisję „Wiara i Ustrój” (1968 r.), starając się go ujaśnić, uzupełnić i zaadaptować do aktualnej międzywyznaniowej sytuacji we Francji.

I. EUCHARYSTIA POKARMEM PANA

4. Eucharystia jest sakramentalnym pokarmem, nową ucztą paschalną ludu Bożego, którą Chrystus, umiławszy swoich do końca, dał przed swoją śmiercią, ażeby ją sprawowali w świetle zmartwychwstania aż do jego przyjścia.

5. Pokarm ten jest skutecznym znakiem daru, którym stał się sam Chrystus jako chleb życia przez ofiarę swego życia i śmierci, jak też zmartwychwstania.

6. W Eucharystii Chrystus w jakiś uprzywilejowany sposób wypełnia swoją obietnicę obecności pośród tych, którzy zbierają się w jego imię.

II. EUCHARYSTIA DZIĘKCZYNIENIEM OJCU

7. Eucharystia jest wielkim dziękczynieniem Ojcu za wszystko, czego dokonał w stworzeniu i odkupieniu, za wszystko, co obecnie czyni w Kościele i świecie wbrew ludzkim grzechom, za wszystko, czego pragnie dokonać przez przyjście swego Królestwa. W ten sposób Eucharystia jest błogosławieniem (berakah), przez które Kościół wyraża swoją wdzięczność względem Boga za wszystkie jego dobrodziejstwa.

8. Eucharystia jest wielką ofiarą chwały, w której Kościół przemawia w imieniu całego stworzenia. Świat bowiem, który Bóg pojednał ze sobą w Chrystusie, jest obecny w czasie każdej Eucharystii w chlebie i winie, w osobach wiernych i w modlitwach, które ofiarują za całą ludzkość. W ten sposób Eucharystia otwiera przed światem drogę jego przemiany.

* Dokument został przyjęty w 1971 r., a opublikowany w 1972 r. Zob. także: 1971 – *Vers une même foi eucharistique? Accord entre catholique et protestante*. W: *Pour communion des Églises*. Paris 1988.

III. EUCHARYSTIA PAMIĄTKĄ CHRYSYSTUSA

9. Chrystus ustanowił Eucharystię jako pamiątkę (anamneza) całego swojego życia, a przede wszystkim swego krzyża i zmartwychwstania. W tej pamiątce obecny jest sam Chrystus ze wszystkim, czego dokonał dla nas i dla całego stworzenia. Jest ona także przedsmakiem jego Królestwa. Pamiątka, w której Chrystus działa poprzez radosną celebrację swego Kościoła, implikuje to uobecnienie i tę antycypację. Nie chodzi więc tylko o przywoływanie na pamięć wydarzeń z przeszłości ani nawet ich znaczenia. Pamiątka jest skutecznym proklamowaniem przez Kościół wielkiego dzieła Bożego. Kościół, dzięki swemu zjednoczeniu z Chrystusem, uczestniczy w tej rzeczywistości, którą żyje.

10. Pamiątka jako uobecnienie i antycypacja wypowiada się w dziękczynieniu i wstawiennictwie. Obchodząc pamiątkę męki, zmartwychwstania i wniebowstąpienia Chrystusa, naszego Arcykapłana i Orędownika, Kościół przedkłada Ojcu jedyną i doskonałą ofiarę jego Syna i prosi, by każdemu człowiekowi udzielił wielkiego dobra głoszonego odkupienia.

11. Tak więc zjednoczeni z naszym Panem, który siebie składa Ojcu w ofierze, pozostając we wspólnocie z powszechnym Kościołem w niebie i na ziemi, jesteśmy odnowieni w przymierzu przypieczętowanym krwią Chrystusa i sami siebie składamy w żywej i świętej ofierze, która winna wypowiadać się w całym naszym życiu.

12. Pamiątka Chrystusa jest istotną treścią słowa głoszonego w formie Eucharystii. Bez zwiastowania słowa nie sprawuje się Eucharystii, posługiwanie bowiem słowa ukierunkowuje się na Eucharystię i odwrotnie – Eucharystia zakłada i wypełnia słowo.

IV. EUCHARYSTIA DAREM DUCHA

13. Pamiątka, w mocnym znaczeniu, jakie nadaliśmy temu słowu, zakłada wezwanie Ducha Świętego (epikleza). Orędujący w niebie Chrystus prosi Ojca, by zesłał swego Ducha na swoje dzieci. Dlatego Kościół, żyjąc w nowym przymierzu, z ufnością prosi o Ducha Świętego, by przez chleb życia odnawiał go i uświęcał, prowadził w pełni prawdy i umacniał w wypełnianiu jego misji w świecie.

14. To właśnie Duch Święty proszony o zstąpienie na wspólnotę, na chleb i wino, sprawia, że Chrystus staje się rzeczywiście obecny: Duch Święty daje go nam i sprawia, że go rozpoznajemy. Pamiątka i wzywanie Ducha Świętego (anamneza i epikleza), zorientowane ku naszemu zjednoczeniu z Chrystusem, nie mogą się zrealizować bez tego zjednoczenia.

15. Dar Ducha Świętego w Eucharystii jest przedsmakiem Królestwa Bożego: Kościół otrzymuje życie nowego stworzenia i zapewnienie powrotu Pana.

16. Uznajemy epikletyczny charakter całej modlitwy eucharystycznej.

V. SAKRAMENTALNA OBECNOŚĆ CHRYSYSTUSA

17. Akcja eucharystyczna jest darem osoby Chrystusa. Rzeczywiście, to Pan mówi: „Bierzcie i jedzcie; to jest Ciało moje za was wydane”; „Pijcie wszyscy, to jest bowiem moja Krew, Krew Przymierza, która została przelana za wielu na odpuszczenie grzechów” Wyznajemy więc jednomyślnie obecność Chrystusa w sakramencie realną, żywą i aktywną.

18. By „rozdzielić” ciało i krew Chrystusa, trzeba wierzyć. Jednak eucharystyczna obecność Chrystusa w Kościele nie zależy od wiary tego czy innego człowieka, ponieważ sam Chrystus, przez swoje słowa i w Duchu Świętym, wiąże się z wydarzeniem sakramentalnym, znakiem Jego obecności.

19. Akt Chrystusa, będąc darem Jego ciała i krwi, czyli Jego samego, rzeczywistość dana pod znakami chleba i wina, jest Jego ciałem i krwią¹ Dzięki słowu Chrystusa, które ma moc tworzenia i mocą Ducha Świętego, chleb i wino stają się sakramentem, a więc „uczestnictwem w ciele i krwi” Chrystusa (1 Kor 10, 16). Odtąd w swej najgłębszej prawdzie pod zewnętrznymi znakami są daną rzeczywistością i taką pozostają w celu pożywania. To, co jest dane jako ciało i krew Chrystusa, pozostaje ciałem i krwią Chrystusa i wymaga, by je tak traktować.

20. Stwierdzamy zróżnicowanie praktyki przyjętej w Kościołach², lecz wyciągamy wnioski z poprzedniej ugody co do kościelnego nawrócenia (metanoia), które uznaliśmy za konieczne (por. teza II z 1969 r. i tezy tejże Grupy z Dombes z 1970 r.)³. Dlatego prosimy:

- by strona katolicka przypominała w katechezie i kazaniach, że pierwszym celem przechowywania Eucharystii jest udzielanie jej chorym i nieobecny⁴;
- by strona protestancka lepiej świadczyła o szacunku należnym elementom, które służyły do celebracji eucharystycznej, tj. by zadbała o ich spożycie, nie wykluczając podania ich chorym jako komunii chorych.

VI. EUCHARYSTIA ZJEDNOCZENIEM W CIELE CHRYSYSTUSA

21. Chrystus, dając się w Komunii, gromadzi przyjmujących Go w jedność swego Ciała. Taki sens ma powiedzenie: „jeśli Kościół tworzy Eucharystię, Eucharystia tworzy Kościół”. Uczestniczenie w tym samym chlebie i w tym samym kielichu w jednym określonym miejscu tworzy jedność komunikujących z całym Chrystusem, komunikujących z wszystkimi innymi komunikującymi kiedykolwiek i w jakimkolwiek miejscu. Dzieląc ten sam chleb manifestują swoją przynależność do Kościoła w jego katolickości; oczom ich odsłania się tajemnica odkupienia, a całe ciało wzrasta w łasce. Komunia jest w ten sposób źródłem i siłą całego wspólnotowego życia chrześcijańskiego.

¹ Nie oznacza to ani umiejscowienia Chrystusa w chlebie i winie, ani fizyko-chemicznej przemiany tych rzeczy. Por. S. T h o m a s. STh III 76, 3-5 oraz III 77, 3-8; J. K a l w i n. *Institutio christianae religionis* I, 11-13 oraz IV, 14-18.

² Niektóre Kościoły wschodnie (np. koptowie) nie praktykują przechowywania Eucharystii.

³ Por. *Unité chrétienne* 1971 nr 23.

⁴ *Eucharisticum mysterium* z 25 maja 1967 r. nr 49-50.

22. Chrystus swoim krzyżem obalił wszystkie mury, które dzieliły ludzi. Nie możemy więc przystępować do komunii w jej prawdzie, nie pracując nad tym, by w wirze konfliktów, które nas wciągnęły, zniknęły mury oddzielające w Kościele rasy, narodowości, języki, klasy, wyznania...

23. Zgodnie z obietnicą Chrystusa, każdy wierzący członek Jego Ciała otrzymuje w Eucharystii odpuszczenie swoich grzechów i życie wieczne oraz karmi się w wierze, nadziei i miłości.

24. Ujawniana w Komunii eucharystycznej solidarność z Ciałem Chrystusa (agapa) i zatroskanie, jakie jedni chrześcijanie wykazują w stosunku do drugich i do świata, winny w liturgii dojść do głosu: przez wzajemne odpuszczenie sobie grzechów, pocałunek pokoju, złożenie darów przeznaczonych na posiłek wspólnotowy i do rozdania wśród potrzebujących braci, przez braterską aprobatę wszystkich w pluralizmie stanowisk politycznych, społecznych i kulturowych...

VII. EUCHARYSTIA MISJĄ W ŚWIECIE

25. Misja nie jest jakąś prostą konsekwencją Eucharystii. Zawsze, gdy Kościół jest naprawdę Kościołem, misja stanowi część jego życia. W Eucharystii Kościół jest w pełni sobą i jednoczy się z Chrystusem w Jego misji.

26. Świat jest obecny już w dziękczynieniu składanym Ojcu, gdy Kościół przemawia w imieniu całego stworzenia; w pamiętce, gdy zjednoczony z Chrystusem Odkupicielem i Orędownikiem prosi za światem; we wzywaniu Ducha Świętego, gdy spodziewa się uświęcenia i nowego stworzenia.

27. Pojednane w Eucharystii członki Ciała Chrystusa stają się sługami pojednania między ludźmi i świadkami radości zmartwychwstania. Ich obecność w świecie implikuje solidarność w cierpieniu i nadziei ze wszystkimi ludźmi, wobec których zostali powołani do zaangażowania się, by ukazywać miłość Chrystusa w służeniu i walce. Celebracja eucharystyczna, łamanie jednego chleba, bez którego nie sposób żyć, zachęca do niegodzenia się na sytuację ludzi pozbawionych chleba, sprawiedliwości i pokoju.

28. Eucharystia jest także świętem nie kończącego się apostołskiego żniwa, podczas którego Kościół raduje się z darów otrzymywanych na tym świecie.

VIII. EUCHARYSTIA UCZTĄ KRÓLEWSKĄ⁵

29. Eucharystia została ustanowiona na okres między wniebowstąpieniem a powtórny przyjsciem Pana. Jest to czas nadziei. Dlatego celebracja Eucharystyczna orientuje nas ku przyjsciu Pana i czyni je bliskim. Jest radosną antycypacją uczyt niebieskiej, w której

⁵ Por. tekst przyjęty przez luterańskie i reformowane Kościoły Francji – *La Cène du Seigneur*. W: *Tous invités*. Le Centurion 1982 s. 72-75.

odkupienie osiągnie swą pełnię, a całe stworzenie zostanie uwolnione z jakiegokolwiek niewoli.

30. W ten sposób, dając Eucharystię Kościołowi, który aż do końca będzie żył w słabości, pośród cierpień i walk, Pan pozwala, by ten Kościół wciąż na nowo nabierał odwagi i by wytrwał.

31. Kościół karmiony przez Chrystusa w czasie całej swojej wędrówki, dostrzega niezależnie od trwających w nich podziałów, że spotkanie eschatyczne jest spotkaniem ekumenicznym, w którym Bóg zgromadzi Izraela i wszystkie narody w jeden lud.

IX. PRZEWODNICZENIE EUCHARYSTII

32. Chrystus gromadzi w Eucharystii i karmi swój Kościół, zapraszając go do uczy, której przewodniczy.

33. Znakiem tego przewodniczenia jest przewodniczenie sługi (ministra), który został powołany i posłany. Źródło misji sług i jej norma są te same, co misji apostołów. Misję apostołów przekazuje się w Kościele przez włożenie rąk połączone z wezwaniem Ducha Świętego. Takie przekazanie implikuje ciągłość urzędu posługiwania, wierność nauczaniu apostołskiemu i zgodność życia z Ewangelią⁶.

34. Sługa ukazuje, że zgromadzenie nie jest właścicielem czynionego gestu i panem Eucharystii, ale że otrzymuje ją od Innego, od Chrystusa żyjącego w swoim Kościele. Pozostając w pełni członkiem zgromadzenia, służa jest także owym posłańcem, który wskazuje na inicjatywę Bożą i na więzy wspólnoty lokalnej z innymi wspólnotami w ramach Kościoła powszechnego.

35. Dzięki swoim wzajemnym relacjom zgromadzenie eucharystyczne i jego przewodniczący żyją w zależności od jednego Pana, który jest ich Arcykapłanem. Zgromadzenie w swojej relacji do sługi realizuje swoje królewskie kapłaństwo jako dar Chrystusa Kapłana. Sługa natomiast w swojej relacji do zgromadzenia traktuje swoje przewodniczenie jako służbę Chrystusa Pasterza.

ZAKOŃCZENIE

36. Na obecnym etapie naszych poszukiwań wypowiadamy naszą wdzięczność za to, że zostały przezwyciężone podstawowe trudności odnośnie do wiary w Eucharystię.

37. Przyznajemy jednak, że istnieje konieczność dalszych wyjaśnień co do trwania sakramentalnej obecności i dokładniej określonego modelu sukcesji apostołskiej w posługiwaniu. Wydaje się nam, że jakiegokolwiek wspólne uczestniczenie w Eucharystii domaga się poważnego wysiłku w celu przezwyciężenia tych trudności i, ewentualnie, zrezygno-

⁶ Por. teza I nr 2 z 1968 r.

wania przez obie strony z tego wszystkiego, co nosi na sobie znamię międzykonfesyjnej polemiki.

38. Kontynuowanie naszych poszukiwań winno nas jeszcze ubogacać dodatkowymi wartościami duchowymi, którymi żyjemy. Nigdy nie wyczerpiemy naszą myślą głębi tajemnicy, która przewyższa wszelkie zrozumienie i nieustannie zachęca, byśmy przekraczali siebie oraz żyli w dziękczynieniu i zachwycie wobec tego najwyższego daru, jaki Chrystus pozostawił swojemu Kościołowi.

XI. ZALECENIE

39. Stawia się dzisiaj często pytanie, do jakiego stopnia musi posunąć się zgoda w wierze, by jakiś Kościół mógł zgodzić się na obecność przy jego stole eucharystycznym chrześcijanina z innego Kościoła. Nie mamy zamiaru rozwiązywać tutaj innych kwestii wynikających z różnych stopni eucharystycznego otwarcia; sądzymy jednak, że nie należy odmawiać Komunii tym chrześcijanom innych wyznań, którzy wyznają taką wiarę w Eucharystię, jaką powyżej sformułowaliśmy⁷

40. Prosimy więc autorytety naszych Kościołów, by ustosunkowując się do przedkładanych im próśb o gościnność eucharystyczną, rozważyły pilnie nową sytuację stworzoną przez niniejsze uzgodnienie na temat Eucharystii.

⁷ Nie zwalnia to jednak wspomnianych chrześcijan z obowiązku refleksji, czy ich prośba jest uprawniona, motywy wystarczające i czy pozwala na to dyscyplina ich Kościoła.

ZNACZENIE EUCHARYSTII

DUSZPASTERSKIE UZGODNIENIE GRUPY Z DOMBES*

1. EUCHARYSTIA POKARMEM PANA

Jezus w przeddzień swojej śmierci, podczas wieczerzy, którą spożywał ze swymi uczniami, wziął chleb, odmówił błogosławieństwo, łamał i rozdawał go mówiąc: „Bierzcie i jedzcie, to jest moje ciało za was wydane. Czyńcie to na moją pamiątkę” Następnie, biorąc kielich wina, dzięki złożył i podał go mówiąc: „Pijcie z niego wszyscy, to jest bowiem moja krew, krew Przymierza, wylana za wielu na odpuszczenie grzechów. To czyńcie na moją pamiątkę”.

Tymi słowami zachęcał swoich uczniów do ponawiania swego gestu, a chrześcijanie odpowiadają na to wezwanie gromadząc się, by sprawować Eucharystię.

2. SPOTKANIE CHRYSTUSA W JEGO ŚMIERCI I ZMARTWYCHWSTANIU

Zbieramy się wokół Chrystusa, by Go spotkać. Pozwala On nam na nowo przeżywać swoją śmierć i zmartwychwstanie w nadziei Jego powrotu, radości i wdzięczności Bogu.

W ten sposób otrzymujemy rozstrzygające wydarzenia, przez które zostaliśmy pojednani z Bogiem i ludźmi, jako obecne i aktualne, mimo że się nie powtarzają. Chrystus, który prosi swego Ojca i składa się Mu w ofierze za wszystkich ludzi, dołącza nas do tej ofiary, angażuje w miłość i służenie braciom.

3. CHRYSTUS RZECZYWIŚCIE OBECNY W SAKRAMENCIE

Dzieląc oraz pożywając chleb i wino eucharystyczne otrzymujemy, zgodnie ze słowem Pana, które ma moc tworzenia, ciało, które jest wydane i krew przelaną, całą osobę Chrystusa. Chleb i wino są więc ciałem i krwią Chrystusa, które dał swemu Kościołowi.

Karmieni wspólnie Chrystusem, który przyjmuje nas u swego stołu, uczestniczymy w życiu Syna Bożego i brata wszystkich ludzi. Eucharystia karmi to życie, które otrzyma-

* Tekst opracowało czterdziestu księży katolickich i pastorów protestanckich przy współpracy wielu osób świeckich. Pragnie on wypowiedzieć to, w co wierzą ich Kościoły w przedmiocie Eucharystii, czyli Wieczerzy Świętej. Nie wszystkie Kościoły zwykły posługiwać się przyjętym tu językiem; stało się tak dlatego, że chodziło o wyrażenie wspólnej wiary w terminach zbliżonych do języka biblijnego, a równocześnie do języka współczesnych Francuzów, jak też o to, by służyć sprawie jedności chrześcijan. To, co ujmuje się tutaj w sposób zwięzły, wyjaśnia wcześniejsze uzgodnienie doktrynalne.

Z drugiej strony proponowany tutaj dokument ogranicza się do tego, co istotne w wierze eucharystycznej, i nie powinien maskować różnicy stanowisk w odniesieniu do szczegółów (raczej w dziedzinie teologii i praktyki niż wiary) ani też w odniesieniu do nierozwiązanego problemu międzykościelnego uznania posługowań.

liśmy we chrzcie, sprawia jego wzrost i przygotowuje jego pełnię w naszym zmartwychwstaniu.

4. PROŚBA ORAZ INTERWENCJA DUCHA ŚWIĘTEGO

Celebruujemy Eucharystię w Duchu Świętym, który jest światłem, miłością i mocą Bożą w sercach ludzkich. Dzięki Niemu kroczymy naprzód – od przyjścia Chrystusa do nas aż do Jego powtórnego pojawienia się – ku wolności i chwale, do których Bóg nas wzywa. Ten ruch trwa dzisiaj w Kościele poprzez Eucharystię.

W modlitwie eucharystycznej Kościół prosi o przyobiecane przyjście Ducha Świętego, ażeby móc przyjąć i rozróżnić obecność Pana oraz żyć Jego śmiercią i zmartwychwstaniem.

5. SŁUGA EUCHARYSTII

Jak kiedyś Chrystus wybrał apostołów, tak i dzisiaj wybiera sługi, którym zleca gromadzenie swojego Kościoła na modlitwę i ożywanie go w jego misji.

Obecność któregoś z tych sług, którzy przepowiadają słowo i sprawują sakramenty pośród zgromadzenia eucharystycznego, znaczy, że sam Chrystus przewodniczy temu posiłkowi dając w nim siebie jako pokarm.

Służba przewodniczenia wyraża także wspólnotę, którą Pan tworzy ze wszystkich członków zgromadzenia i ze wszystkich Kościołów lokalnych w ramach Kościoła powszechnego.

6. EUCHARYSTIA DLA WYZWOLENIA LUDZI

Przez działanie Ducha Świętego i posługiwanie Kościoła Chrystus kontynuuje swoje dzieło, dla którego umarł i zmartwychwstał: wyzwalenie i jednanie całego stworzenia. Czyni to przede wszystkim objawiając ludziom prawdziwe oblicze Boga. Kiedy otrzymujemy Chrystusowe zaproszenie do stołu, który przygotował, angażujemy siebie w Jego misję przez świadectwo wiary i nadziei, przez walkę przeciw siłom przemocy, destrukcji i śmierci, by wszystko na nowo pojednać i wszystko ofiarować Bogu.

Włączając się w tym sakramencie w życie, śmierć i zwycięstwo Jezusa, winniśmy również na każdy dzień to włączenie przeżywać w naszej indywidualnej i społecznej egzystencji, w naszych decyzjach i w naszym działaniu, w cierpieniu i niepowodzeniach. Nie możemy zgodzić się na dalsze trwanie takiej sytuacji, w której miliony ludzi nie mają chleba, sprawiedliwości i pokoju.

7. EUCHARYSTIA ŹRÓDŁEM JEDNOŚCI

Zanim chrześcijanie zaangażują się wspólnie w sprawę zjednoczenia i wyzwolenia ludzkości, zgodnie ze swym powołaniem winni między sobą, w jednym Panu, przeżywać pełnię wspólnoty. W sytuacji, kiedy wciąż jeszcze trwają w podziałach, Eucharystia podkreśla zarówno skandal ich wyznaniowego rozbicia, jak też ich bezsilność, jeśli chodzi o samodzielne wydobyć się z tego stanu.

Chrystus jednak, dając się nam w Komunii, prowadzi nas ku jedności w swoim Ciele, tzn. do jedności ze wszystkimi, którzy komunikują niezależnie od czasu i miejsca. Ożywia przeto naszą nadzieję, że tam dojdziemy, i wzmacnia naszą wolę działania w tym kierunku.

Dar Eucharystii, jaki nam Chrystus zostawił, już obecnie stoi ponad naszymi podziałami; nie w tym sensie, że je neguje czy przesłania, ale w takim znaczeniu, że już teraz daje nam rękojmię i skuteczny znak jedności, o które nie przestaje prosić swego Ojca: „by wszyscy byli jedno, aby świat uwierzył”.

*

Mamy nadzieję, że wypowiedzieliśmy myśl Ewangelii oraz tradycyjną wiarę Kościoła. Dziękujemy Bogu, który pozwolił nam wyznać wspólnie tę wiarę, i modlimy się, by przyspieszyć ów dzień, w którym powrócimy do jednego i tego samego stołu ciała i krwi Jego Syna.

DIE DOMBES-GRUPPE DOKTRINALE UND SEELSORGERISCHE ÜBEREINKOMMEN ZUR EUCHARISTIE

Z u s a m m e n f a s s u n g

Es handelt sich um eine Übersetzung der Übereinkommen der Dombes Gruppe zur Eucharistie, sowohl des doktrinalen als auch des seelsorgerischen Teils. In der Einführung präsentiert der Autor die Arbeitsergebnisse der Gruppe seit 1956, informiert über ihre Rezeption in Polen und stellt die wichtigsten Bestandteile beider Teile des Textes zur Eucharistie vor: 1. er enthüllt einen außerordentlichen Reichtum an theologischen Inhalten (die Eucharistie als Geheimnis des Glaubens, Gabe des Geistes, Gemeinschaft, Nahrung, Danksagung, Segnung, Sendung, Gedächtnis – Anamnese, Anrufung des Heiligen Geistes – Epiklese, Epiphanie, höchster Ausdruck des Kultes, Bau der Kirche, Vorgeschmack des Reiches Gottes und Verbindung mit dem Kosmos); 2. mit ökumenischem Nutzen werden einige Probleme erklärt, wobei eine ausdrückliche Annäherung der Standpunkte erreicht wird: die Eucharistie als Opfer, die Art der Gegenwart Christi (als reale, nicht nur symbolische oder virtuelle Gegenwart), das epikletische Verständnis der eucharistischen Wandlung (gegen die scheinbar eine „mechanische“ Kraft der Einsetzungsworte suggerierenden Erfassungen), ein umfassenderes Verständnis von der Funktion des Vorsitzenden – Zelebranten (er repräsentiert sowohl Christus als auch die Gemeinschaft), ein universelles Verständnis der eucharistischen Kommunion (mit der Dreifaltigkeit sowie mit den Brüdern in Vergangenheit, Gegenwart und Zukunft); 3. es wird ein gelungener Versuch konfessioneller Grenzüberschreitung unternommen.

Aus dem Polnischen übersetzt von Herbert Ulrich